

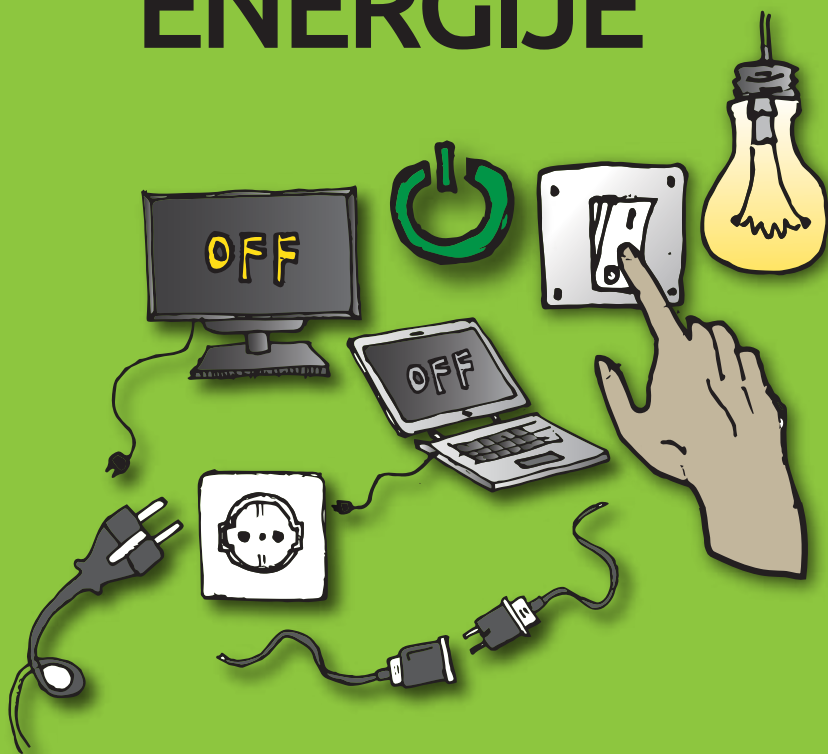
Energetski fantomi – ili kako se ponekad nazivaju “energetski monstrumi” – su fantomi koji se hrane fantomskom energijom

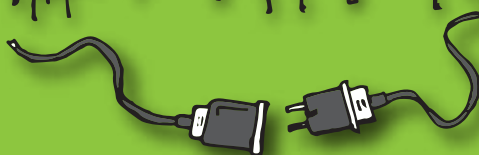
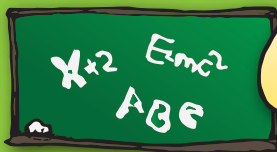
Fantomaska energija je električna i toplotna energija nepotrebno potrošena u školi i kod kuće, i može biti:

- Energija koja je potrošena zbog našeg rasipanja energije i nemarnog odnosa prema njenoj potrošnji,
- Energija koju trošimo a da toga nismo ni svjesni.

Svaki put kad se energija nepotrebno troši, energetski fantomi postaju sve veći i jači!

POTROŠNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

OFF

INOVATIVNIM UMOM DO PAMETNIH ICT ŠKOLA
PAMETNE ŠKOLE 2

Energetski fantomi

Fantomska energija kojom se hrani energetski fantom

Kako učenici i uposlenici škola mogu pobijediti energetske fantomе

U učionicama, zbornici, hodnicima i ostalim prostorijama u kojima nikoga nema ostavljeno je upaljeno svjetlo

Fantomska električna energija koju u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troše rasvjetna tijela

Neophodno je ugasiti sva svjetla kad u prostoriji nema nikoga, odnosno prilikom izlaska iz prostorije

U učionicama za vrijeme održavanja nastave ili u zbornici za vrijeme njenog korištenja su u toku dana upaljena svjetla, jer te prostorije nisu dovoljno osvijetljene

Fantomska električna energija koju u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troše rasvjetna tijela

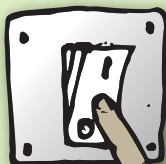
Neophodno je u te prostorije uvesti što je moguće više prirodnog dnevnog svjetla, i to podizanjem spuštenih roletni odnosno razmicanjem zavjesa na prozorima

U ljetnom periodu odnosno u periodima velikih vrućina se klima-uređaji za hlađenje prostorija (učionica, zbornice, itd) prekomjerno koriste

Fantomska električna energija koju u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno koriste klima-uređaji

Klima-uređaje treba koristiti samo kad je neophodno, i pri tome ih treba podešavati na odgovarajuću i za zdravlje preporučljivu temperaturu koja ne smije biti preniska. Preporučljivo je da se umjesto klima-uređaja koriste alternativne metode rashlađivanja učionica, zbornice i ostalih prostorija, kao npr:

- Prirodno rashlađivanje i provjetravanje otvaranjem vrata i prozora, i to samo rano ujutro kad su vanjske temperature niže;
- Zasjenjivanje prozora učionica i zbornice navlačenjem roletni i zavjesa, postavljanjem paravana, i slično

Energetski fantomi

Fantomska energija kojom se hrani energetski fantom

Kako učenici i uposlenici škola mogu pobijediti energetske fantomе

Školska oprema (TV i radio aparati, računari, projektori, printeri, kopir aparati, muzička oprema, itd) ostaju uključeni i kad se ne koriste, i kada u prostorijama u kojima se nalaze nema nikoga.

Fantomska električna energija koju u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troše navedeni električni uređaji. Ovi uređaji troše fantomsku električnu energiju i kad nisu u procesu aktivnog korištenja odnosno kad su u "stand-by" načinu rada. Punjači laptop računara i ostalih aparata takođe povlače određenu količinu električne energije kad su uključeni u struju, iako na njima nije priključen aparat za čije punjenje služe. Npr. kompjuter ili TV aparat se aktivno koristi samo nekoliko sati dnevno, ali u preostalim periodima nastavlja koristiti električnu energiju u "stand-by" načinu rada.

Neophodno je navedene električne uređaje isključivati kada se ne koriste, odnosno prilikom izlaska iz prostorija u kojima se ti uređaji nalaze

Vrata frižidera i zamrzivača u školskim kuhinjama se nepotrebno dugo drže otvorena

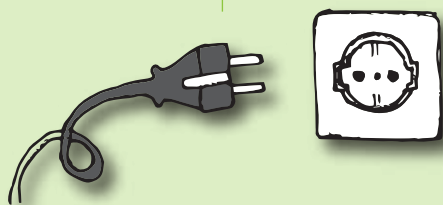
Fantomska električna energija koju u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troše frižideri i zamrzivači

Neophodno je vrata frižidera i zamrzivača zatvarati odmah nakon korištenja

Intenzivniji rad rashladnih uređaja (frižidera, zamrzivača) zbog toga što u prostorijama u kojima se nalaze postaje suviše toplo

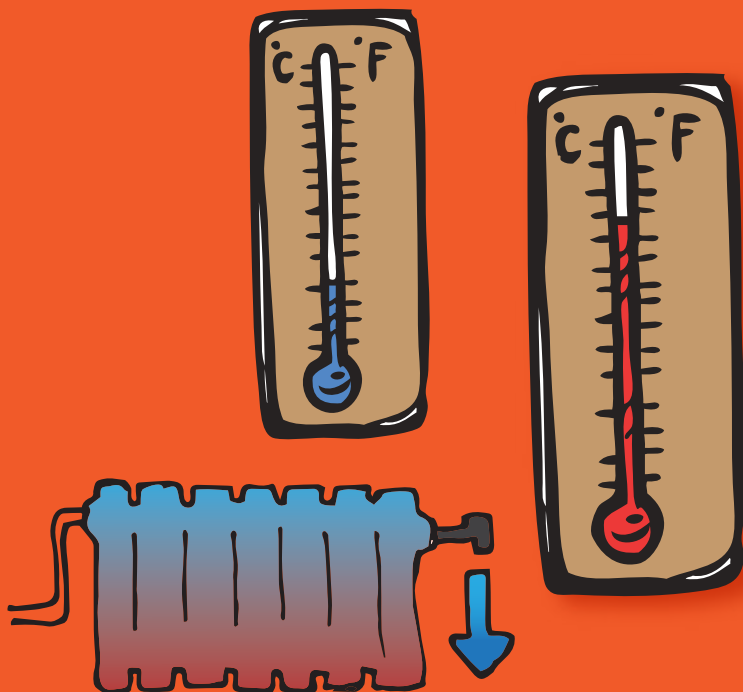
Fantomska električna energija koju u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troše frižideri i zamrzivači

Ako je ikako moguće, ove uređaje je potrebno smjestiti u hladnije prostorije (prostorije okrenute na sjever, prostorije bez grijanja u zimskom periodu) ili na ona mjesta u postojećim prostorijama koja su manje izložena visokim temperaturama u ljetnom periodu (mjesta udaljenija od prozora) i u zimskom periodu (daleko od radijatora ili nekog drugog grejnog tijela)

POTROŠNJA TOPLOTNE ENERGIJE

INOVATIVNIM UMOM DO PAMETNIH ICT ŠKOLA
PAMETNE ŠKOLE 2

Energetski fantomi

Fantomska energija kojom se hrani energetski fantom

Kako učenici i uposlenici škola mogu pobijediti energetske fantomе

U zimskom periodu u sezoni grijanja se školske prostorije (učionice, zbornice, itd) provjetravaju nepravilno, i to dugotrajnim (cjelodnevnim) držanjem otvorenih ili poluotvorenih prozora

Fantomska toplotna energija koja je potrebna za zagrijavanje školskih prostorija rashlađenih takvim nepravilnim provjetravanjem, i koja se u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troši

Prostorije je neophodno pravilno provjetravati, i to tako da se u jednakim vremenskim intervalima (npr. svaki sat vremena) prozori i vrata širom otvore na 5-10 minuta, što je dovoljno za izmjenu kompletne količine starog zraka. U preostalom vremenu je sve prozore i vrata potrebno držati potpuno zatvorene.

U zimskom periodu u sezoni grijanja se nepotrebno i prekomjerno drže otvoreni prozori i vrata u učionicama, zbornici, hodnicima, i ostalim prostorijama škole ("grijemo dvorište"). Ovo se najčešće dešava zato što je temperatura u učionicama i ostalim školskim prostorijama previsoka.

Fantomska toplotna energija koja nam je potrebna za zagrijavanje školskih prostorija rashlađenih prekomjernim otvaranjem prozora i vrata, i koja se u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troši

U slučaju povećanja vanjske temperature je potrebno smanjivati intenzitet grijanja, kako bi se temperatura u prostorijama prilagodila vanjskoj temperaturi

U zimskom periodu u sezoni grijanja se u periodima kad u školi nema nikoga (noću, vikendima, u periodu zimskog školskog raspusta) prostorije škole zagrijavaju na istu temperaturu kao u vrijeme održavanja nastave

Fantomska toplotna energija za zagrijavanje učionica i ostalih školskih prostorija, koja se u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troši

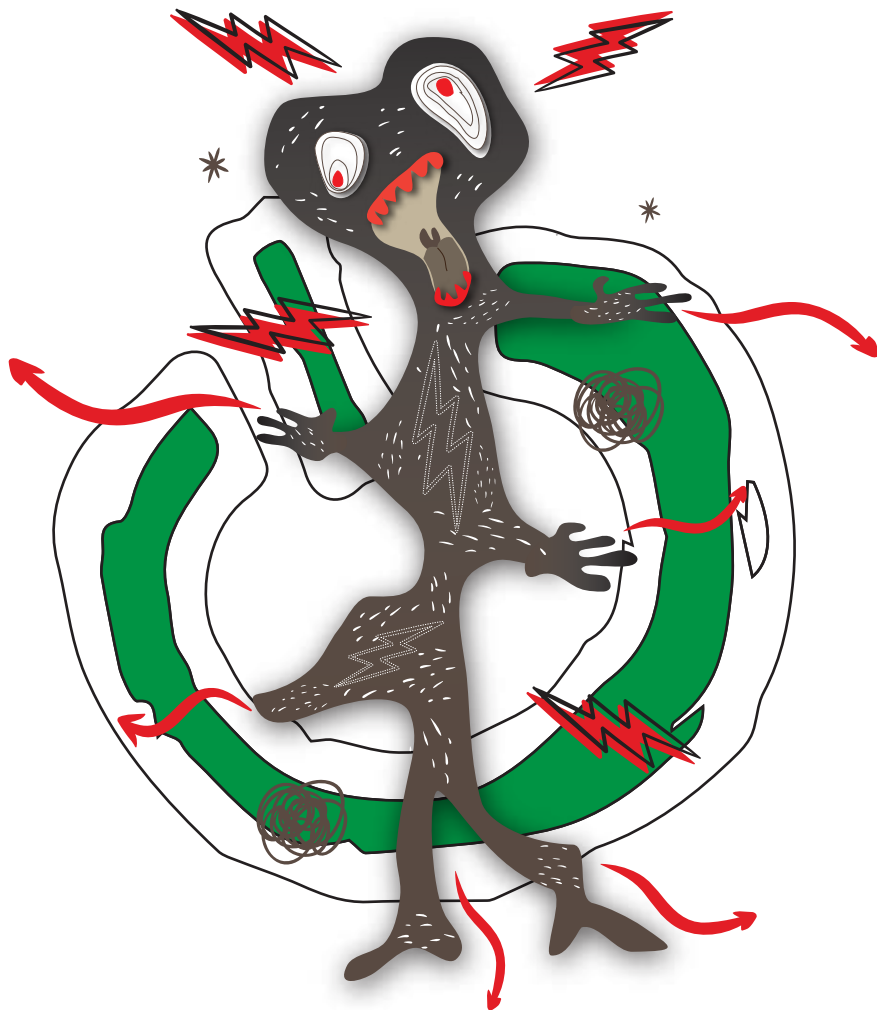
Neophodno je smanjiti intenzitet grijanja u navedenim periodima (noću, vikendima, u periodu zimskog školskog raspusta)

U zimskom periodu u sezoni grijanja se za vrijeme sunčanih dana nepotrebno drže spuštene roletne i navučene zavjese na prozorima učionica, zbornice i ostalih prostorija u školi, što za posljedicu ima veću potrebu za grijanjem

Fantomska toplotna energija za zagrijavanje učionica i ostalih školskih prostorija, koja se u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troši

Neophodno je iskoristiti raspoloživu sunčevu energiju za zagrijavanje prostorija, i to podizanjem roletni i odmicanjem zavjesa, kako bi u prostorije ušlo što više sunčeve toplote

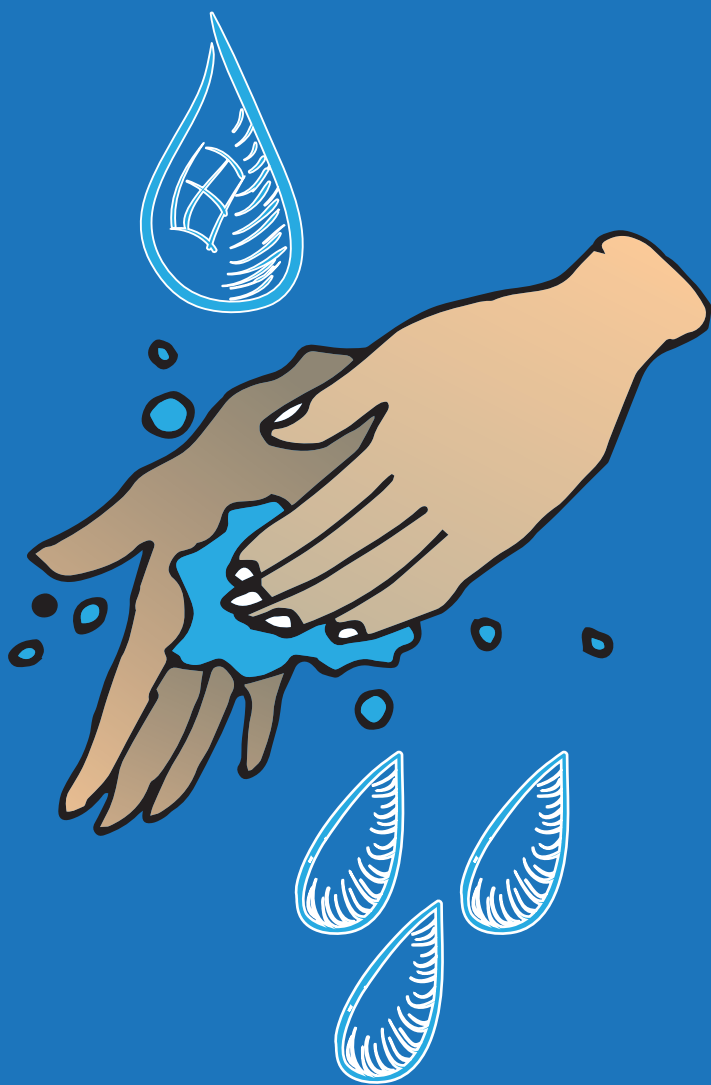
KAKO UČENICI I UPOSLENICI ŠKOLA MOGU
POBIJEDITI ENERGETSKE FANTOME
I DOPRINIJETI ŠTEDNJI ENERGIJE I VODE?

www.pametneskole2.eu

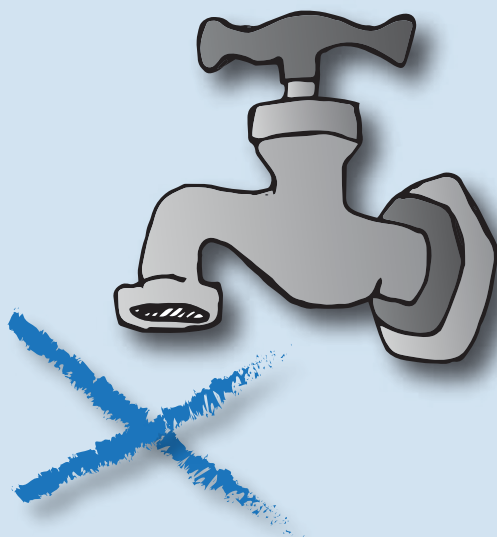
POTROŠNJA VODE

INOVATIVNIM UMOM DO PAMETNIH ICT ŠKOLA
PAMETNE ŠKOLE 2

Energetski fantomi	Fantomska energija kojom se hrani energetski fantom	Kako učenici i uposlenici škola mogu pobijediti energetske fantome
<p>Ostavljanje otvorenih slavina prilikom pranja zuba, pranja ruku, tuširanja i pranja suđa u školskoj kuhinji</p>	<p>Fantomska električna energija koju se u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troši u sistemu vodosnabdijevanja (npr. električna energija potrebna za rad pumpi, itd)</p>	<p>Zatvaranje slavina prilikom sapunanja ruku, trljanja zuba četkicom, tuširanja, pranja suđa, te njihovo otvaranje samo za potrebe ispiranja</p>
<p>Ostavljanje otvorenih ili nedovoljno zavrnutih slavina prilikom napuštanja školskih toaleta, kupatila i kuhinja</p>	<p>Fantomska električna energija koja se u tim situacijama prekomjerno i nepotrebno troši u sistemu vodosnabdijevanja (npr. električna energija potrebna za rad pumpi, itd)</p>	<p>Potrebno je redovno provjeravati stanje slavina u školskim toaletima, kupatilima i kuhinjama, i do kraja zavrtati sve slavine</p>

INFORMACIJE O PROJEKTU

Opći cilj projekta: Doprinijeti postizanju kompetitivnog, sigurnog, održivog i karbon-neutralnog energetskeg sistema u projektnom području, kroz prekograničnu saradnju na promociji investicija u obnovljive izvore energije i energetske efikasnost, inovativno korištenje informaciono - telekomunikacijskih tehnologija (ICT) i jačanje kapaciteta građana i institucionalnih aktera za uspostavu i primjenu održivih energetskeg rješenja.

Naziv projekta: ***Inovativnim umom do pametnih ICT škola***

Akronim projekta: ***PAMETNE ŠKOLE 2***

Vodeći partner: ***Centar za razvoj i podršku (CRP) iz Tuzle***

Projektni partneri: ***Tuzlanski kanton, Brodsko-posavska županija***

Početak implementacije projekta: ***15.10.2020.***

Završetak implementacije projekta: ***14.01.2023.***

Ukupni budžet projekta: ***1.885.805,07 eur***

Finansirano od strane Evropske unije: ***1.577.434,30 eur***

INOVATIVNIM UMOM DO PAMETNIH ICT ŠKOLA
PAMETNE ŠKOLE 2

Interreg - IPA CBC
Croatia - Bosnia and Herzegovina - Montenegro
SMART SCHOOLS 2

Kako učenici i uposlenici škola mogu pobijediti energetske fantome
i doprinijeti štednji energije i vode?

Ova brošura napravljena je uz pomoć Evropske unije.
Sadržaj ove brošure isključiva je odgovornost Centra za razvoj i podršku
i ni na koji način ne odražava stavove Evropske unije.

Projekat je sufinansiran sredstvima EFRR i IPA fondova Evropske unije.